

مسائل زیر بر حسب موضوع دسته بندی شده اند و لزوماً به ترتیب سختی نیستند. برای گرفتن راهنمایی و یا بررسی درست بودن راه حل‌تان، در زمان های رفع اشکال به آقایان مرتضی، فیلم، کمالی نژاد، زمانی یا خزلی مراجعه کنید.

۱. فرض کنید $a_n \rightarrow a$. قرار دهید $b_n := \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{n}$. ثابت کنید $b_n \rightarrow a$.

۲. a_1, \dots, a_k را اعدادی مثبت بگیرید و قرار دهید $b_n := \sqrt[n]{a_1^n + \dots + a_k^n}$. $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n$ را بر حسب a_1, \dots, a_k به دست آورید.

۳.

أ) فرض کنید f_1 و f_2 دو تابع پیوسته باشند. نشان دهید $\max\{f_1(x), f_2(x)\}$ و $\min\{f_1(x), f_2(x)\}$ نیز پیوسته اند.

ب) فرض کنید f_1 و f_2 و f_3 پیوسته باشند. $g(x)$ را برابر با آن عددی از بین $f_1(x)$ و $f_2(x)$ و $f_3(x)$ بگیرید که بین دو تای دیگر قرار دارد. ثابت کنید g نیز پیوسته است.

۴. فرض کنید $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ پیوسته باشد. ثابت کنید تابع $g(x) := \max\{f(y) : a \leq y \leq x\}$ نیز پیوسته است.

۵. ثابت کنید معادله $x = \cos(x)$ دقیقاً یک ریشه دارد. معادله $x = \tan(x)$ چه طور؟

۶. فرض کنید $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی صعودی باشد که I یک بازه است. ثابت کنید اگر $f(I)$ نیز یک بازه باشد، آن گاه f پیوسته است.

۷. فرض کنید تابع پیوسته $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ هر بازه باز را به یک بازه باز میبرد (یعنی برای هر بازه باز I ، مجموعه $\{f(x) : x \in I\}$ یک بازه باز است). نشان دهید که f حتماً تابعی یکنوا است.

۸. ثابت کنید هر چند جمله ای به شکل $f(x) = x^{2n} + a_{2n-1}x^{2n-1} + \dots + a_0$ می نیمم خود را می گیرد.

۹. فرض کنید $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ پیوسته و متناوب باشد. ثابت کنید f ماکزیمم خود را می گیرد و هم چنین پیوسته یک نواخت است.

۱۰.

أ) نشان دهید تابع پیوسته ای وجود ندارد که هر $a \in \mathbb{R}$ را دقیقاً n بار بگیرد که n عدد زوجی است.

ب) برای هر n فرد تابع پیوسته ای بسازید که هر عدد حقیقی را n بار بگیرد.

۱۱. نشان دهید تابع با ضابطه زیر در نقاط گویا ناپیوسته است و در نقاط گنگ پیوسته است.

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{n} & \text{if } x = \frac{m}{n}, m \geq 0, (m, n) = 1 \\ 0 & x \in \mathbb{Q}^c \end{cases}$$

۱۲. فرض کنید $a_1 < b_1 < a_2 < b_2 < \dots < a_n < b_n$. ثابت کنید همهٔ ریشه‌های چند جمله‌ای زیر حقیقی اند

$$P(x) = [(x + a_1) \dots (x + a_n)] + 2[(x + b_1) \dots (x + b_n)]$$

۱۳. فرض کنید $K \subseteq \mathbb{R}^2$ یک زیر مجموعهٔ محدب و کران دار باشد.

(ا) ثابت کنید خطی وجود دارد که هم محیط و هم مساحت K را نصف کند.

(ب) ثابت کنید هر دو خطی که مساحت (یا محیط) K را نصف کنند، در داخل K یکدیگر را قطع می‌کنند.

(ج) ثابت کنید برای هر دو شکل محدب کران دار داده شده در \mathbb{R}^2 ، خطی هست که محیط (یا مساحت) هر دو را نصف می‌کند.

(د) ثابت کنید دو خط عمود بر هم هستند که محیط (یا مساحت) K را به چهار قسمت مساوی تقسیم می‌کنند.

۱۴. فرض کنید $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ طوری باشند که $f(g(x)) = g(f(x))$ و معادلهٔ $f(f(x)) = g(g(x))$ جواب داشته باشد. ثابت کنید معادلهٔ $f(x) = g(x)$ نیز جواب دارد.

۱۵. فرض کنید $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی باشد که $f(f(x)) = -x$. ثابت کنید f نمی‌تواند پیوسته باشد. ۱۶.

(ا) $\alpha \in [0, 1]$ را عددی ثابت بگیرید. چه وقت می‌توان گفت که به ازای هر تابع پیوستهٔ $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ ، لزوماً x ای وجود دارد که $f(x) = f(x + \alpha)$ ؟ (مسئلهٔ ۲.۳.۱۰ را ببینید)

(ب) ثابت کنید همواره x ای وجود دارد که حد اقل یکی از دو رابطهٔ $f(x) = f(x + \alpha)$ یا $f(x) = f(x + 1 - \alpha)$ برقرار باشند. ۱۷.

(ا) فرض کنید تابع $f : [0, 1) \rightarrow \mathbb{R}$ پیوستهٔ یک نواخت باشد نشان دهید حد $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x)$ موجود است.

(ب) فرض کنید $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ یک تابع پیوستهٔ یک نواخت باشد. ثابت کنید اعداد حقیقی a و b موجود اند که $|f(x)| \leq a|x| + b$.

ج) فرض کنید $S \subset [0, 1]$ و $f : S \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی پیوسته یک نواخت باشد. ثابت کنید تابع پیوسته $F : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ یافت می‌شود که برای هر $x \in S$ داشته باشیم

$$F(x) = f(x)$$

۱۸. فرض کنید $f : (\mathbb{Q} \cap [0, 1]) \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی صعودی باشد. ثابت کنید تابع $F(x) := \inf_{y > x} \{f(y)\}$

تابعی صعودی و از راست پیوسته است. به علاوه F در نقاط گنگ پیوسته است.

۱۹. ثابت کنید هر دنباله نا متناهی مثل x_1, x_2, \dots در بازه $[0, 1]$ یک زیر دنباله هم‌گرا دارد. یعنی اندیس‌های $n_1 < n_2 < \dots$ موجود اند که دنباله x_{n_1}, x_{n_2}, \dots هم‌گرا است (مسئله ۲.۴.۱۲ را ببینید).

۲۰. با استفاده از مسئله قبل، اثبات دیگری از قضیه ۲.۴.۱ ارائه دهید (راهنمایی: یک دنباله مثل x_1, x_2, \dots در نظر بگیرید که $\sup f(x_i) \rightarrow f$).

۲۱. مشابه گزاره ۲.۲.۱، تعریف دیگری از نیم پیوستگی با استفاده از دنباله‌ها ارائه دهید و مشابه مسئله قبل اثبات دیگری از قضیه ۲.۴.۲ بیابید.

تعریف: مربع واحد $I := [0, 1] \times [0, 1]$ را در نظر بگیرید. یک تابع $f : I \rightarrow \mathbb{R}$ را پیوسته می‌نامیم، هر گاه برای هر $(x_i, y_i) \in I$ و هر $\epsilon > 0$ ، یک $\delta > 0$ یافت شود که اگر $\sqrt{(x - x_i)^2 + (y - y_i)^2} < \delta$ ، آن گاه $|f(x, y) - f(x_i, y_i)| < \epsilon$.

۲۲. ثابت کنید هر تابع پیوسته (یا حتی نیم پیوسته از بالا) مثل $f : [0, 1] \times [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ ماکزیمم و می‌نیمم خود را می‌گیرد. یک بار به روشی مشابه اثبات قضیه ۲.۴.۱ و یک بار به روشی مشابه مسئله ۲۱ ثابت کنید.

۲۳. فرض کنید $f : [0, 1] \times [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی پیوسته باشد.

ا) تابع کنید برای هر $x \in [0, 1]$ تابع $f_x(y) := f(x, y)$ پیوسته است.

ب) ثابت کنید تابع $g(x) := \max\{f(x, y) : y \in [0, 1]\}$ پیوسته است. به این ترتیب اثبات دیگری از مسئله قبل ارائه دهید.

ج) در صورتی که f نیم پیوسته باشد چه طور؟

۲۴. فرض کنید $f(x, t)$ که در آن $x, t \in [0, 1]$ تابعی پیوسته باشد. $c \in \mathbb{R}$ را عددی ثابت بگیرید. t را به عنوان متغیر زمان در نظر بگیرید و $g(x)$ را به صورت زیر برابر با اولین زمان برخورد با c تعریف کنید:

$$g(x) := \inf\{t : f(x, t) = c\}$$

در صورتی که مجموعه داخل \inf تهی باشد، $g(x)$ را برابر با ۲ تعریف کنید.

أ) ثابت کنید در صورتی که مجموعه داخل \inf ناتهی باشد، اینفیمم تبدیل به مینیمم می شود.

ب) ثابت کنید g تابعی نیم پیوسته از پایین است.

$$25. \text{ فرض کنید } \lim_{x \rightarrow \circ} (f(x) + f(\frac{1}{x})) = 2 \text{ ثابت کنید } \lim_{x \rightarrow \circ} f(x) = 1$$

26. فرض کنید $f : (0, 1) \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی باشد که برای هر $a > 0$ داشته باشیم $\lim_{n \rightarrow \infty} f(\frac{a}{2^n}) = 0$. آیا

$$\lim_{x \rightarrow \circ} f(x) = 0 \text{ می توان نتیجه گرفت}$$

27. با یک مثال نشان دهید که از شرط $\lim_{x \rightarrow \circ} (f(x) + f(2x)) = 0$ نمی توان نتیجه گرفت که f در 0

حد دارد. نشان دهید اگر شرط $f(x) \geq \varphi(x)$ نیز برقرار باشد که $\lim_{x \rightarrow \circ} \varphi(x) = 0$ ، آنگاه می توان

$$\lim_{x \rightarrow \circ} f(x) = 0 \text{ نتیجه گرفت}$$

28. فرض کنید $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی صعودی باشد که $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(2x)}{f(x)} = 1$ ثابت کنید برای هر $c > 0$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(cx)}{f(x)} = 1 \text{ نیز}$$

$$29. \text{ فرض کنید } \lim_{x \rightarrow \circ} f(x) = 0 \text{ و } \lim_{x \rightarrow \circ} \frac{f(2x) - f(x)}{x} = 0 \text{ ثابت کنید } \lim_{x \rightarrow \circ} \frac{f(x)}{x} = 0$$

30. تعریف کنید $f(x^+) := \lim_{y \rightarrow x^+} f(y)$ و $f(x^-) := \lim_{y \rightarrow x^-} f(y)$. فرض کنید f تابعی صعودی

باشد.

أ) ثابت کنید $f(x^+)$ موجود است و $f(x^+) = \inf_{y > x} f(y)$. حکم مشابهی را برای $f(x^-)$

ثابت کنید. هم چنین ثابت کنید $f(x^-) \leq f(x) \leq f(x^+)$

ب) ثابت کنید $\lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x^-) = f(x_0^-)$ و $\lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x^+) = f(x_0^+)$

مراجع.

۱. کتاب آنالیز Pugh

۲. کتاب ریاضی عمومی Spivak

۳. تمرینهای سالهای گذشته

۴. کتاب Problems in mathematical Analysis، جلد دوم، نوشته Nowak و Kaczor